

قانون الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی علیه آپارتاید

در ورزش

ماده واحده - کنوانسیون بین‌المللی ضد آپارتاید در ورزش مشتمل بر یک مقدمه و 22 ماده به شرح پیوست و اجازه تسلیم اسناد الحاق آن داده می‌شود.

[Z]کنوانسیون بین‌المللی علیه آپارتاید در ورزش

کشورهای عضو کنوانسیون حاضر با یادآوری مفاد منشور سازمان ملل متحد، که طی آن کلیه اعضاء تعهد نموده‌اند با همکاری سازمان ملل اقدامات مشترک و مجزایی را جهت کسب احترام جهانی و رعایت حقوق بشر و آزادی‌های اساسی برای همگان صرف نظر از نژاد، جنسیت، زبان یا مذهب معمول دارند.

با در نظر گرفتن آن که "اعلامیه جهانی حقوق بشر" اعلام می‌دارد که کلیه افراد

بشر آزاد به دنیا آمده و از لحاظ حیثیت انسانی و حقوقی برابر می‌باشند و حق

برخورداری از کلیه حقوق و آزادی‌های مندرج در این اعلامیه را بدون هیچ گونه تمایز،

به ویژه در رابطه با نژاد، رنگ، یا مبدا ملیت، دارند.

با توجه به این که طبق "کنوانسیون بین‌المللی امحاء هر گونه تبعیض نژادی"

کشورهای عضو آن کنوانسیون به ویژه هر گونه جدایی نژادی و آپارتاید را محکوم نموده

و متعهد به جلوگیری، ممانعت و ریشه‌کن کردن هر گونه فعالیت از این قبیل در همه

زمینه‌ها گردیده‌اند.

با توجه به این که مجمع عمومی سازمان ملل قطعنامه‌های متعددی در رابطه با محکوم

کردن عمل آپارتاید در ورزش صادر نموده مراتب حمایت بی‌قید و شرط خود را از اصل

المپیک که هیچ گونه تبعیضی را در زمینه نژاد، مذهب یا وابستگی‌های سیاسی مجاز

ندانسته و صرفاً شایستگی و لیاقت را برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی معیار قرار

می‌دهد، با قاطعیت بیان نموده است.

با در نظر گرفتن آن که "اعلامیه جهانی علیه آپارتاید در ورزش" که در تاریخ 14

دسامبر 1977 توسط مجمع عمومی به تصویب رسید، به طور جدی امحاء فوری آپارتاید در

ورزش را مورد تأیید قرار داده است.

با یادآوری مقررات "کنوانسیون بین‌المللی منع و مجازات جنایت آپارتاید" و به

ویژه با اذعان به این که شرکت در مبادلات ورزشی با تیم‌هایی که بر مبنای آپارتاید

انتخاب شده‌اند، مستقیماً موجب تقویت و تشویق ارتکاب جنایت آپارتاید، به نحوی که در

کنوانسیون مزبور تصریح شده است می‌گردد.

با عزم به انجام هر گونه اقدام ضروری در جهت ریشه‌کن نمودن رویه آپارتاید در ورزش

و افزایش تماس‌های بین‌المللی ورزشی بر اساس اصل المپیک.

با اذعان به این که برقراری تماس‌های ورزشی با هر کشوری که آپارتاید را در ورزش

به کار می‌برد، به منزله نادیده گرفتن و تحکیم آپارتاید ضمن تخطی از اصل المپیک

می‌باشد و بدین جهت موجبات نگرانی به حق کشورهای دیگر را فراهم می‌آورد.

با تمایل به اجرای اصول مذکور در "اعلامیه جهانی علیه آپارتاید در ورزش" و تضمین

اتخاذ سریع اقدامات عملی بدین منظور.

- مجاب به این که تصویب یک "کنوانسیون بین‌المللی علیه آپارتاید در ورزش" منجر به اعمال اقدامات مؤثرتری در سطوح بین‌المللی و ملی به منظور امحاء آپارتاید در ورزش خواهد شد، نسبت به موارد زیر موافقت نمودند.
- ماده 1 - از لحاظ کنوانسیون حاضر:
- الف - اصطلاح "آپارتاید" اطلاق می‌شود به یک سیستم سازمان یافته جدایی و تبعیض نژادی، به منظور ایجاد و حفظ تسلط یک گروه نژادی از اشخاص بر گروه نژادی دیگر از اشخاص و ظلم مداوم در حق آنان، به گونه‌ای که در آفریقای جنوبی اعمال می‌شود و "آپارتاید در ورزش" یعنی بکارگیری سیاست‌ها و رویه‌های مربوط به چنین سیستمی در فعالیتهای ورزشی، خواه بر مبنای حرفه‌ای یا به صورت آماتوری ترتیب یافته باشد.
- ب - اصطلاح "تسهیلات ورزش ملی" یعنی بهره‌برداری از هر گونه تسهیلات ورزشی در چهارچوب یک برنامه ورزشی که تحت نظر یک دولت ملی اداره می‌گردد.
- ج - اصطلاح "اصل المپیک" یعنی اصلی که به موجب آن هیچ گونه تبعیضی به سبب نژاد، مذهب یا وابستگیهای سیاسی مجاز نمی‌باشد.
- د - اصطلاح "قراردادهای ورزشی" اطلاق می‌شود به هر قراردادی که به منظور سازمان دادن، پیشبرد و اجرای هر گونه فعالیت ورزشی یا حقوق مربوطه آن از جمله ارائه خدمات منعقد می‌گردد.
- ه - اصطلاح "ارگانهای ورزشی" یعنی هر تشکیلاتی که به منظور سازمان دادن فعالیت‌های ورزشی در سطح ملی ایجاد شده باشد، منجمله کمیته‌های ملی المپیک، فدراسیون‌های ملی ورزشی با کمیته‌های ملی مدیریت ورزشی.
- و - اصطلاح "تیم" اطلاق می‌شود به گروهی از ورزشکاران که با هدف شرکت در فعالیت‌های ورزشی برای انجام مسابقه با گروههای سازمان یافته دیگر از همین قبیل تشکیل شده باشد.
- ز - اصطلاح "ورزشکاران" یعنی مردان و زنانی که در فعالیتهای ورزشی به صورت انفرادی یا تیمی شرکت می‌جویند و نیز مدیران، مربیان، تمرین‌دهندگان و سایر مقاماتی که اقداماتشان برای عملکرد یک تیم ضروری است.
- ماده 2 - کشورهای عضو، شدیداً آپارتاید را محکوم می‌نمایند و متعهد می‌شوند که فوراً به طرق مناسب، سیاست امحاء رویه آپارتاید را از ورزش در تمام اشکال آن دنبال نمایند.
- ماده 3 - کشورهای عضو اجازه نخواهند داد که تماس‌های ورزشی با کشوری که آپارتاید را اعمال می‌کند برقرار گردد و اقدامات مناسب را برای حصول اطمینان از این که چنین تماس‌هایی توسط ارگانهای ورزشی، تیم‌ها و ورزشکاران انفرادی این کشورها به عمل نیاید، به کار خواهند برد.
- ماده 4 - کشورهای عضو کلیه اقدامات ممکن را برای جلوگیری از برقراری تماس‌های ورزشی کشوری که آپارتاید را اعمال می‌کند به کار بسته و مراقبت خواهند نمود که وسائل مؤثر تحقق چنین اقداماتی موجود باشد.
- ماده 5 - کشورهای عضو از دادن هر گونه کمک مالی یا کمک‌های دیگر که ارگان‌های ورزشی، تیم‌ها یا افراد ورزشکار را به شرکت در فعالیتهای ورزشی در کشوری که در آن آپارتاید اعمال می‌شود، یا با تیم‌ها یا افراد ورزشکاری که بر مبنای آپارتاید انتخاب شده‌اند قادر سازد، خودداری خواهند نمود.
- ماده 6 - هر کشور عضو اقدامات مقتضی را علیه ارگان‌های ورزشی، تیم‌ها و افراد

- ورزشکاری که در فعالیت های ورزشی کشوری که آپارتاید را اعمال می کند یا با تیم هایی که نماینده کشورهای هستند که در آنها آپارتاید اعمال می شود، شرکت می جویند به کار خواهد بست که به ویژه شامل اقدامات زیر خواهد بود:
- الف - مخالفت با دادن کمک مالی یا کمک های دیگر به هر منظور به چنین ارگانهای ورزشی، تیم ها یا افراد ورزشکار.
- ب - محدود کردن امکان استفاده این ارگان های ورزشی، تیم ها یا افراد ورزشکار از تسهیلات ورزشی ملی.
- ج - عدم تنفیذ کلیه قراردادهای ورزشی مربوط به فعالیت های ورزشی در کشوری که آپارتاید را اعمال می کند یا با تیم ها یا افراد ورزشکاری که بر مبنای آپارتاید انتخاب شده اند.
- د - امتناع از اعطاء و همچنین پس گرفتن نشان ها و جوایز ملی ورزشی متعلق به این گونه تیم ها یا افراد ورزشکار.
- ه - عدم برگزاری مراسم رسمی به افتخار این گونه تیم ها یا افراد ورزشکار.
- ماده 7 - کشورهای عضو از دادن روادید و یا اجازه ورود به نمایندگان ارگان های ورزشی، تیم ها و افراد ورزشکار کشوری که آپارتاید را اعمال می کند، خودداری خواهند کرد.
- ماده 8 - کشورهای عضو، کلیه اقدامات مقتضی را جهت تضمین اخراج کشوری که آپارتاید را اعمال می کند، از ارگان های ورزشی بین المللی و منطقه ای به کار خواهند برد.
- ماده 9 - کشورهای عضو کلیه اقدامات مناسب را جهت جلوگیری از تحمیل مجازات های مالی یا غیره توسط ارگان های ورزشی بین المللی بر ارگان های وابسته ای که طبق قطعنامه های سازمان ملل یا مفاد کنوانسیون حاضر، یا روح اصل المپیک از شرکت در بازی های ورزشی با کشوری که اعمال کننده آپارتاید است خودداری می کنند، به کار خواهند بست.
- ماده 10 -
- 1 - کشورهای عضو نهایت هم خود را در راه تحقق رعایت جهانی اصل المپیک مبنی بر عدم تبعیض و مفاد آپارتاید حاضر، به کار خواهند برد.
- 2 - بدین منظور، کشورهای عضو از ورود ورزشکارانی که به صورت اعضای تیم یا به طور انفرادی در مسابقات ورزشی آفریقای جنوبی شرکت می کنند یا قبلاً شرکت جسته اند و همچنین از ورود نمایندگان ارگان های ورزشی، اعضای تیم ها و افراد ورزشکاری که رأساً از ارگان های ورزشی، تیم ها و ورزشکارانی را که دعوت به عمل می آورند که رسماً به عنوان نماینده کشوری که اعمال کننده آپارتاید است عمل می نمایند و تحت پرچم آن کشور در مسابقات شرکت کنند، به کشور خود ممانعت به عمل خواهند آورد. کشورهای عضو همچنین می توانند از ورود نمایندگان ارگان های ورزشی، ورزشکاران به صورت اعضای تیم یا به طور انفرادی که با ارگان های ورزشی، تیم ها و ورزشکارانی که به نمایندگی یک کشور اعمال کننده آپارتاید و زیر پرچم آن کشور در بازیها شرکت می کنند، تماس های ورزشی خود را حفظ نموده اند، جلوگیری به عمل آورند. ممنوعیت ورود، نباید ناقض مقررات فدراسیون های ورزشی مربوطه که از امحاء آپارتاید در ورزش جانبداری می کنند، باشد و تنها در مورد شرکت در فعالیت های ورزشی اعمال خواهد گردید.
- 3 - کشورهای عضو به نمایندگان ملی خود در فدراسیون های بین المللی ورزشی توصیه خواهند کرد کلیه اقدامات عملی و ممکن را برای جلوگیری از شرکت ارگان های ورزشی،

تیم‌ها و ورزشکاران موضوع بند 2 فوق در مسابقات ورزشی بین‌المللی معمول دارند و از طریق نمایندگان خود در سازمان‌های بین‌المللی ورزشی، تمام اقدامات ممکن را به عمل خواهند آورد تا:

- الف - اخراج آفریقای جنوبی از کلیه فدراسیون‌هایی که هنوز در آنها عضویت دارد به طور حتم عملی گردد و همچنین از برقراری مجدد عضویت این کشور در هر یک از فدراسیون‌هایی که از آنها اخراج شده ممانعت به عمل آید.
- ب - در مواردی که فدراسیون‌های ملی مبادلات ورزشی با یک کشور اعمال‌کننده آپارتاید را به دیده اغماض می‌نگرند، این فدراسیون‌ها را مورد تحریم قرار داده و در صورت لزوم آنها را از سازمان بین‌المللی ورزشی مربوطه اخراج و نمایندگانشان را از شرکت در مسابقات بین‌المللی ورزشی محروم سازند.
- 4 - در موارد نقض آشکار مفاد کنوانسیون حاضر، کشورهای عضو هر گونه اقدامی را که مناسب بدانند، از جمله در موارد لزوم اقدام برای اخراج‌ارگان‌های مسئول مدیریت ورزش ملی، فدراسیون‌های ملی ورزشی یا ورزشکاران کشورهای مربوطه از مسابقات بین‌المللی ورزشی، معمول خواهند نمود.
- 5 - مفاد ماده حاضر که به طور خاص مربوط به آفریقای جنوبی است، در صورت الغاء نظام آپارتاید در آن کشور، دیگر اعمال نخواهد شد.
- ماده 11 -

- 1 - کمیسیونی علیه "آپارتاید در ورزش" (که از این پس به نام "کمیسیون" خوانده می‌شود) مرکب از 15 عضو از افراد پای بند به اصول اخلاقی و متعهد به مبارزه علیه آپارتاید، دایر خواهد گردید. این عده با بذل توجه خاص به این که در اداره امور ورزشی مجرب باشند، توسط کشورهای عضو از میان اتباع خود این کشورها با در نظر گرفتن عادلانه‌ترین نحوه توزیع جغرافیایی و نمایندگی سیستم‌های حقوقی اصلی، انتخاب خواهند شد.
- 2 - اعضاء کمیسیون از میان فهرست اشخاصی که توسط کشورهای عضو نامزد شده‌اند با رأی مخفی انتخاب می‌شوند. هر کشور عضو می‌تواند یک نفر را از میان اتباع خود نامزد کند.
- 3 - انتخاب مقدماتی شش ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون حاضر برگزار خواهد شد. حداقل سه ماه قبل از تاریخ هر انتخابات دبیر کل سازمان ملل متحد طی نامه‌ای به عنوان کشورهای عضو از آنان دعوت می‌کند که کاندیدای خود را ظرف مدت 2 ماه معرفی نمایند.
- دبیر کل فهرستی از اساسی این کاندیداها را به ترتیب الفبا و با قید اسامی کشورهای عضو که آنان را نامزد کرده‌اند، تهیه نموده و آن را به کشورهای عضو تسلیم می‌دارد.
- 4 - انتخابات اعضاء کمیسیون در اجلاس کشورهای عضو که توسط دبیر کل در مقر سازمان ملل ترتیب می‌یابد صورت خواهد گرفت. در این اجلاس که دو سوم کشورهای عضو حد نصاب را تشکیل می‌دهند، افرادی که برای عضویت کمیسیون انتخاب می‌شوند، کاندیداهایی خواهند بود که بیشترین آراء و اکثریت مطلق آراء نمایندگان حاضر و رأی دهنده کشورهای عضو را به خود اختصاص دهند.
- 5 - اعضاء کمیسیون برای یک دوره چهارساله انتخاب می‌شوند. در هر حال دوره خدمت 9 تن از اعضاء که در اولین انتخابات، انتخاب شده‌اند در پایان دو سال خاتمه می‌یابد. بلافاصله پس از اولین انتخابات، اسامی این 9 نفر توسط رییس کمیسیون از طریق قرعه

تعیین می شود.

- 6 - به منظور جایگزینی پستهایی که به طور اتفاقی بلا تصدی می شوند، کشور عضوی که تبعه آن دیگر به عنوان عضو کمیسیون انجام وظیفه نمی کند، فرد دیگری از اتباع خود را منوط به موافقت کمیسیون تعیین خواهد نمود.
- 7 - کشورهای عضو در مورد تأمین هزینه های اعضای کمیسیون مادامی که وظایف مربوط به کمیسیون را انجام می دهند مسئول خواهند بود.
- ماده 12 -

1 - کشورهای عضو متعهد می شوند که گزارشی را پیرامون اقدامات قانونی، قضایی، اداری یا غیره که برای اجرای مفاد کنوانسیون حاضر اتخاذ نموده اند، ظرف یک سال از لازم الاجرا شدن و پس از آن هر دو سال یک بار جهت بررسی کمیسیون به دبیر کل سازمان ملل متحد تسلیم نمایند. کمیسیون می تواند اطلاعات بیشتری را از کشورهای عضو درخواست نماید.

2 - کمیسیون سالانه گزارشی را در خصوص فعالیت های خود از طریق دبیر کل برای مجمع عمومی سازمان ملل ارسال خواهد داشت و می تواند براساس بررسی گزارش ها و اطلاعات واصله از کشورهای عضو، پیشنهادات و توصیه های کلی ارائه دهد. این پیشنهادات و توصیه ها همراه با نظریات احتمالی کشورهای عضو ذینفع به مجمع عمومی گزارش خواهد شد.

3 - کمیسیون به خصوص اجرای مفاد ماده 10 کنوانسیون حاضر را مورد بررسی قرار خواهد داد و در مورد اقداماتی که باید انجام شود توصیه هایی به عمل خواهد آورد.

4 - اجلاس با شرکت کشورهای عضو جهت بررسی اقدامات بیشتر در رابطه با اجرای مفاد ماده 10 کنوانسیون حاضر توسط دبیر کل بنا به درخواست اکثریت این کشورها برپا خواهد شد. در موارد نقض آشکار مفاد کنوانسیون حاضر، بنا به درخواست کمیسیون اجلاسی با شرکت کشورهای عضو توسط دبیر کل تشکیل خواهد گردید.

ماده 13 -

1 - هر یک از کشورهای عضو می توانند در هر زمان اعلام نمایند که کمیسیون را برای دریافت و بررسی شکایاتی که در مورد نقض مفاد کنوانسیون حاضر از طرف کشورهای عضو که آنها نیز چنین اعلامیه ای را تسلیم نموده اند، تسلیم می گردد، واجد صلاحیت می دانند.

کمیسیون می تواند نسبت به انجام اقدامات مقتضی در رابطه با موارد نقض اتخاذ تصمیم نماید.

2 - کشورهای عضو که طبق بند 1 ماده حاضر علیه آنها شکایتی صورت گرفته محق خواهند بود که توسط نماینده خود در جریان کار کمیسیون شرکت داشته باشند.

ماده 14 -

1 - کمیسیون حداقل سالی یک بار جلسه خواهد داشت.

2 - کمیسیون آیین نامه داخلی خود را تصویب خواهد کرد.

3 - اعضای دبیرخانه کمیسیون توسط دبیر کل سازمان ملل تأمین خواهند شد.

4 - جلسات کمیسیون به طور معمول در مقر سازمان ملل برگزار خواهد گردید.

5 - دبیر کل سازمان ملل اولین اجلاس کمیسیون را تشکیل خواهد داد.

ماده 15 - دبیر کل سازمان ملل مرجع نگهدارنده کنوانسیون حاضر خواهد بود.

ماده 16 - 1 - کنوانسیون حاضر تا زمان لازم الاجرا شدن، در مقر سازمان ملل برای

امضای کلیه کشورها مفتوح خواهد بود.

2 - کنوانسیون حاضر موکول به تصویب، پذیرش یا قبول از طرف کشورهای عضوی که آن را امضا کرده‌اند، خواهد بود.

ماده 17 - کنوانسیون حاضر برای الحاق کلیه کشورها مفتوح خواهد بود.

ماده 18 -

1 - کنوانسیون حاضر در سیزدهمین روز پس از تاریخ تودیع بیست و هفتمین سند تصویب، پذیرش، قبول یا الحاق، نزد دبیر کل سازمان ملل، لازم‌الاجرا خواهد گردید.

2 - برای هر کشوری که پس از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون حاضر، آن را مورد تصویب، پذیرش، یا قبول قرار داده یا بدان ملحق شود، کنوانسیون در روزی‌ام پس از تاریخ تودیع سند مربوطه لازم‌الاجرا خواهد گردید.

ماده 19 - هر گونه اختلاف ناشی از تفسیر، اعمال یا اجرای کنوانسیون حاضر بین کشورهای عضو که از طریق گفتگو حل و فصل نگردد، بنا به درخواست و با موافقت دو جانبه کشورهای عضو طرف دعوا، به دیوان بین‌المللی دادگستری ارجاع خواهد شد، مگر آن که کشورهای عضو طرف اختلاف به نحو دیگر توافق کرده باشند.

ماده 20 -

1 - هر یک از کشورهای عضو می‌توانند اصلاحیه یا تجدید نظری را در مورد کنوانسیون حاضر پیشنهاد و آن را نزد مرجع نگهدارنده تودیع نمایند. پس از آن دبیر کل سازمان ملل اصلاحیه یا تجدید نظر پیشنهادی را برای کشورهای عضو ارسال و درخواست می‌نماید که آنها نظر خود را در مورد آن که آیا باتشکیل کنفرانسی از کشورهای عضو جهت بررسی و رأی‌گیری در مورد پیشنهاد مذکور موافق هستند یا خیر، به وی اعلام نمایند. در صورتی که حداقل یک سوم کشورهای عضو با تشکیل چنین کنفرانسی موافقت نمایند. دبیر کل کنفرانس مزبور را تحت نظارت سازمان ملل تشکیل خواهد داد. هر اصلاحیه یا تجدید نظری که توسط اکثریت کشورهای عضو حاضر و رأی دهنده در کنفرانس مورد قبول واقع گردد، جهت تصویب به مجمع عمومی سازمان ملل تسلیم خواهد شد.

2 - اصلاحیه‌ها یا تجدید نظرها پس از آن توسط مجمع عمومی به تصویب رسید و دو سوم اکثریت کشورهای عضو مطابق با روشهای قانون اساسی خود، آن را قبول کردند، لازم‌الاجرا خواهد گردید.

3 - وقتی اصلاحیه‌ها یا تجدید نظرها لازم‌الاجرا شد، کشورهای عضوی که آنها را پذیرفته‌اند، ملزم به اجرای آنها خواهند بود و حال آن که در مورد کشورهای عضو دیگر کماکان مفاد کنوانسیون حاضر و هر اصلاحیه یا تجدید نظر قبلی که پذیرفته‌اند لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده 21 - هر کشور عضو می‌تواند با ارسال اطلاعیه کتبی به عنوان مرجع نگهدارنده از کنوانسیون حاضر کناره‌گیری کند. این کناره‌گیری یک سال پس از تاریخ دریافت اطلاعیه، توسط مرجع نگهدارنده، عملی خواهد شد.

ماده 22 - کنوانسیون حاضر به زبان‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی که کلیه این متون دارای اعتبار یکسان می‌باشند، منعقد شده است.

نیویورک - 10 دسامبر 1985

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و متن کنوانسیون بین‌المللی علیه آپارتاید در ورزش در جلسه روز سه‌شنبه هفتم مهر ماه یک هزار و سیصد و شصت و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1366.7.15 به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

